

LAMPIONY (NE)Ā TĀŠTĀ•

ĀĀEtrtek, 12 ĀĀervenec 2018

Jsou souĀĀstĀ- rodinnĀ½ch a firemnĀ-ch akci Ā•i vĀ½znamnĀ½ch udĀjlostĀ-. NĀkdo si uĀ¾ bez nich nedokĀjĀ¾e pĀ™ed poĀ™Ājdnou oslavu, pĀ™estoĀ¾e se jednĀj o (dalĀjĀ-) importovanĀ½ zvyk ze zahraniĀ•Ā-. LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- ale nejs nevinnou hraĀkou, jak se na prvnĀ- pohled mĀĀ¾e zdĀjt. HasiĀ•i by o tom mohli dlouze vyprĀjvĀt. Co jsou asijskĀĀ LĀĀtajĀ pochodnĀ, vlastnĀ, zaĀ• a co mohou zpĀsobit? VĀ-te, jak je sprĀjvnĀ, pouĀ¾Ā-vat a proĀ• je jejich vypouĀjtĀ, nĀ- uprostĀ™ nebezpeĀnĀĀ?

HlavnĀ-m urĀujĀ-cĀ-m prvkem je otvor nachĀzejĀ-cĀ- se v jednom mĀ-stĀ, balĀ³nu, kterĀ½ umoĀ¾Ā uje vnikĀjnĀ- horkĀĀho vzduchu Ā•i spalin do jeho vnitĀ™nĀ- ĀĀsti. Druhou klĀĀovou souĀĀstĀ- lĀĀtajĀ-cĀ-ho pĀ™ĀjnĀ- je vyvĀ-jeĀ• plamennĀĀho hoĀ™enĀ-. MĀĀ¾e jĀ-t o hoĀ™Ājk Ā•i svĀ-Āku upevnĀnĀĀ na rĀjmu z bambusu Ā•i drĀjtĀ, nĀĀ konstrukce. DefinujĀ-cĀ-m kritĀriem je pĀ™edevĀjĀ-m funkce takovĀĀho zaĀ™Ā-zenĀ-. Je nutnĀĀ, aby byl vyvĀ-jeĀ• plamennĀĀho hoĀ™enĀ- dostateĀnĀ, vĀ½konnĀ½, tedy aby zvlĀjdl vytvoĀ™it dostateĀnĀĀ mnoĀ¾stvĀ- teplĀĀho vzduchu a spalin, kterĀĀ lĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- vynesou do vzduchu dĀ™Ā-ve, neĀ¾ hoĀ™Ājk Ā•i svĀ-Āka dohoĀ™Ā-.

LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- nebo takĀĀ lĀĀtajĀ-cĀ- lampiĀ³ny, lampiĀ³ny ĀjtĀstĀ-, lĀĀtajĀ-cĀ- lucerny, balĀ³nky ĀjtĀstĀ-, ĀĀnskĀĀ lampiĀ³ny, lucerny ĀjtĀstĀ- Ā•i thajskĀĀ lampiĀ³nky Ā• to vĀjechno jsou rĀznĀĀ nĀjzvy pro totĀĀ¾. V kaĀ¾Ā-dĀĀm pĀ™Ā-padĀ, jde technicky vzato o malĀ½ horkovzduĀjnĀ½ balĀ³n, kterĀ½ mĀĀ¾e vedle romantickĀ½ch chviliek zpĀsobit takĀĀ hodnĀ smutku.

Proti vypouĀjtĀ, nĀ- lampiĀ³nĀ ĀjtĀstĀ- zĀjsadnĀ, stojĀ- HasiĀskĀ½ sbor ĀĀeskĀĀ republiky a mĀj k tomu svĀĀ dĀvody. Z jeho statistik vyplĀ½vĀj, Ā¾e Ājkody, kterĀĀ prokazatelĀ, napĀjchal hoĀ™Ā-cĀ- lampiĀ³n ĀjtĀstĀ-, sahajĀ do miliĀ³nĀ. Vedle toho jsou rizikovĀĀ i drĀjty z vĀ½robku, kterĀĀ dopadnou na zem a ohroĀ¾ujĀ- volnĀ, Ā¾ijĀ-cĀ- zvĀĀ™. V neposlednĀ- Ā™adĀ, mohou lĀĀtajĀ-cĀ- svĀtĀĀlka nadĀlat zmatky pĀ™i navigaci v letovĀĀm provozu.

ZĀjsadnĀ- vliv na poĀ¾ĀjnĀ- bezpečnost lĀĀtajĀ-cĀ-ch pĀ™ĀjnĀ- majĀ- povĀtrnostnĀ- a klimatickĀĀ podmĀnky. Proto se v nĀjvodech pro spotĀ™ebitele (pokud jsou vĀbec k vĀ½robku pĀ™iloĀ¾eny) v rĀznĀ½ch obmĀjnĀch uvĀjdĀ-, Ā¾e se lampiĀ³ny majĀ- pouĀ¾Ā-vat mimo obydlenĀj ĀzemĀ-, lesy, suchĀĀ louky Ā•i obilnĀj pole a pouze v pĀ™Ā-padĀ, Ā¾e sĀ-la vĀtru nepĀ™esahuje 6Ā€11 km/h. Lze si jen obtĀĀnĀ, pĀ™edstavit, jak oslavenec po pĀjtĀĀm pĀ™Ā-pitku vyhodnocuje sĀ-lu a smĀr vĀtru, pĀ™Ā-padnĀ, odstraĀuje pĀ™ekĀjĀ¾ky z letovĀĀ drĀjhy.

Na tĀchto vĀ½robcĀ-ch je proto pozoruhodnĀĀ, Ā¾e se po nich pĀ™ed uvedenĀ-m na trh nevyĀ¾aduje, aby proĀjly bezpečnostnĀ-mi testy. LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- totiĀ¾ nepodlĀĀhajĀ- zĀjkonu Ā•. 22/1997 Sb., o technickĀ½ch poĀ¾adavcĀ-ch na vĀ½robky, tudĀĀ¾ nenĀ- potĀ™eba, aby se prokazovaly certifikacĀ-, Ā¾e jsou vyrobeny v souladu s normou. Jedinou regulacĀ-, kterou lze u tohoto vĀ½roku uplatnit, je zĀjkon Ā•. 102/2001 Sb., o obecnĀĀ bezpečnosti vĀ½robcĀ-, jenĀ¾ Ā™Ā-kĀj, Ā¾e bezpečnĀ½ vĀ½robek je takovĀ½, kterĀ½ za bĀ¾ĀnĀ½ch podmĀnek nepĀ™edstavuje Ā¾ĀjdnĀĀ nebo pouze minimĀjnĀ- nebezpeĀĀ-. Tedy pokud uĀ¾ivateli vĀ½robku dodrĀ¾Ā- nĀjvod k pouĀ¾itĀ-, kterĀ½ musĀ- bĀ½t

přiložen jako průvodní dokumentace od výrobce, nemělo by dojít k zásadnímu riziku.

Větr a bezvětrně
v Česku

Dosáhnout podmínek pro bezpečnost použití

látky - ch - v České republice je podle HZS ČER prakticky nemožné.
Bezvětrně, která je považována pro lampičnou show za ideální stav,
je definována rychlostí větru 0-0,2 m/s. Laik má tuto situaci
vyhodnotit podle kouřové, která stoupá kolmo vzhůru. Ve vysoko
položení stěch se bezvětrně vyskytuje velmi málo zhruba v 1%
plošné - padání - u nárůstku polohy stanic jde zhruba o třetinu
výskytu. Podle Českého hydrometeorologického ústavu
se u nás průměrná rychlost větru pohybuje mezi 2-4 m/s. Větr
vane pomaleji především v údolích a v nížinných oblastech
jižních a jihovýchodních Čech. Nižší rychlost větru lze očekávat také
v láně, nejvíce v zimě. Měrně nebo slabě větr vane rychlostí 1,6
až 3,3 m/s. Běžně u uživatelů látky - ch - ho poznají například podle
jelestu listů - vlnění citelného na tvářích - ch. Rychlost větru se však se stoupající -
výškou mění. Vedle rychlosti se mění i jeho směr, takže je nemožné
odhadnout, jak vysoko lampičná dosáhne, jak dlouho a kam poletí.

Ověřem bezpečnostní kritéria,

kteří jsou výrobci nebo prodejci výrobku nastavena, nejsou na našem území
splnitelní, jak uvádějí ve svém materiálu o látky - ch lampičných
plk. Mgr. Radek Kislinger, vedoucí Oddělení - zjišťování - přístrojů
podle HZS ČER. Závěrem

dodávky, že pokud si budeme nad hlavou používat lampičny štět, nikdy nebude
v silách hasičů dodržet zákon o požární ochraně. Štětině opatřeně
zkratka neexistuje, odpovědnost je v rukou spotřebitele.

Z pohledu bezpečnosti je

tak podle hasičů možné tvrdit, že spotřebitel přístrojů - větrně - lampičná - větrně
poručuje jednu ze základních povinností - požární - ochrany. Suma summarum zřejmě - se symbol romantiky
zavádění

přístrojů - inu ke vzniku požáru pokračá.

Kam lampičná nepustit?

Nejčastěji se

na výrobce - ch objevuje informace, že by se látky - ch - přístrojů - nemělo vypouštět:

z, v obytných oblastech, mezi

panelů, ve stěch, v stěch s vysokou koncentrací osob, v blízkosti letišť (v okruhu
15-50 km zřejmě v závislosti na typu letiště, viz mapa níže), v lese, v blízkosti stáje -
vysokého napětí, suchých luk, obilných polí - v období sklizně, v blízkosti hořlaviny, větrně
a st, kde jsou skladovány.

Hasičská záchranná sbor České

republiky proto dle různých varuje přístrojů - větrně - látky - ch - přístrojů - a zasazuje
se o jejich úplný zákaz na našem území. Protože přístrojů - větrně - štět -
se o jejich úplný zákaz na našem území.

v½robné nelze zajistit bezpečnost, považuj- hasi- za vhodn© ozna-it
lãtajã-cã- pãtmãjnã- podle zákona 102/2001 Sb. za nebezpečnã v½roby
a nechat je stãhnout z distribuce.

Nejednalo by se pãtmítom
o ojediná½ krok. Podobnãj opatãmenã- platã- jiã¼ v nãkolika dalãjã-ch
zemã-ch. Sousednã- Rakousko ãoplná, zakãjzalo naãtmã-zenã-m 423/2009
o miniaturnã-ch horkovzduãjnã½ch balãnech prodej s platnostã-
od ãnora 2011. K podobnãmu kroku pãtmistoupili takã v Nãmecku,
v Austrãlii ãi v Malajsii. Prodej lãtajã-cã-ch pãtmãjnã- byl
z bezpečnostnã-ch dãvodã omezen i ve Vietnamu.

Po zákazu volajã- hasiã-
i v dalãjã-ch zemã-ch, napãtmã-klad ve Spojenãm krãjlovstvã-, kde
za zákaz lobbujã- takã farmããtmã, neboã spadlãj lãtajã-cã- pãtmãjnã- ohroãujã-
dobytek a pãtmãedstavujã- riziko v dobã skliznã. Mraky se nad lãtajã-cã-mi
lucernami stahujã- i v jeho ããnská© domovinã, kde vyhlãsili jejich
zãkaz napãtmã-klad v Nankingu, hlavnã-m mãstã provincie Ångiang-su.

Tisãce let dlouhá cesta
pãtmães pãl zemãkoule

ããkoliv se lãtajã-cã- pãtmãjnã-
dostala do ããech aã¼ v poslednã-ch zhruba deseti letech, tradici majã-
vã-ce neã¼ dvoutisã-ciletou a sahajã-cã- aã¼ do starovãkã© ããã-ny. Pãvodnã
lampiãny slouãily k vojenskã½m ããelã-m. Pouããã-vały se k signalizaci v armãjdã,
neboã je bylo moããnã© spatãtmãit z velkã© vzdãlenosti.

S postupem let se ovãjem
vyuããitã- lampiãnã- rozãjã-ãtmãilo z armãjdy mezi ostatnã- obyvatelstvo ããã-ny
a zã-skalo vã½znam svãiteãnã-. Lãtajã-cã- lampiãny se staly neodmyslitelnou
souããstã- asijskã½ch festivalã, svãjtkã- a obãtmãadã- a zã-skaly i symbolickã½
vã½znam ãã“ zprostãtmãedkovãjvaly komunikaci s bohy. Lidã© vããtmãili, ããe stoupãjnã-m
lampiãnã- do nebe se vzdalujã- i vãjchny jejich starosti a obavy
a do ããivota pãtmãichãjzã- ãjtã-stã-. Pokud lampiãn vystoupal vysoko,
znamenal to pãtmã-slib bohatstvã- a jeho darovãjnã- mnichovi mãlo
na oplãjtku pãtmãinã©st darujã-cã-mu moudrost. Dnes se na plãjãjã lampiãnã-
ããasto pã-ãje nãjakã© pãtmãjnã-.

Lampiãny se nejprve rozãjã-ãtmãily
po celãm Dãjnãm vã½chodã a s rychlã½m rozvojem cestovnã-ho ruchu se
dostaly i do Evropy a k nãjm. Nejprve si je cestovatelã©
pãtmãivãããeli jako suvenãr z cest po Asii, postupem ããasu se
na ãeskãm trhu nãjlo nãkolik firem, kterã© lampiãny buã dovããejã-, nebo
pãtmã-mo vyrãbjãjã-. ããetnost poãããjã- zpã-sobenã½ch lampiãny ale roste spolu
s narãstajã-cã- oblibou tohoto fenomãnu.

publikovãjno v ããasopise dTest